

EŐIT TEMSİL/ PARİTE

Dr. Selma Acuner

FELSEFE

YAPICI SABIRSIZLIK 😊

kavram: **Selma Acuner (2006)**

Kavramlar - eşitlik

- **Yasa, ona tabi olan kişilerin özel eşitsiz durumlarını dikkate almadığı sürece eşitlik ve özgürlük ilkelerini kutsal kabul eder.**
- 'Yasa önünde eşitlik' kavramı önceleyici eşitsizlikleri görmez, ekonomik eşitsizliklere uygulanmaz, tersine varlık nedeni, onları maskeleyemektir.
- Yasa geneldir; dolayısıyla *insan* olarak -işçi ve işveren- herkes eşit olduğuna göre, yasa onların durumlarındaki eşitsizlikleri dikkate almaz. Bu durumda, yasalar önünde eşitliğin doğrudan 'soyut birey' ile ilgili liberal kökenli bir çaba olduğu söylenebilir.

Acuner, 1999

Kavramlar - eşitlik ../..

- Fırsat eşitliği yaklaşımının en sorunlu kısmı, varolan koşulları **önceleyen eşitsizlikleri hiç yokmuşcasına göz ardı ederek** yola çıkıyor olmasıdır.
- Mevcut eşitsizlikleri dikkate almadan eşit fırsattan bahsetmek, sonuçta ortaya çıkacak yeni eşitsizliklerin görmezden gelinmesine yol açar.

Acuner, 1999

Kavramlar

(kota – parite sevmeszler)

- Yasa önünde eşitlik (Önceki Anayasa 10. Madde)
- Fırsat eşitliği (Nasıl yani?)
- ayırım yapmama/ Eşit muamele
- Mutlak eşitlik/soyut eşitlik
- formel eşitlik/biçimsel eşitlik
- kalkınmada kadın (WID)
- Liberal teori 🤔

Kavramlar

(Kota-parite dostu 😊)

- Fırsat Önceliği
- Göreceli eşitlik
- Özel önlem/pozitif ayrımcılık/
- Olumlu eylem
- Toplumsal Cinsiyet ve Kalkınma (GAD)
- KEEAPY - mainstreaming
- ❤️ Sonuçlarda eşitlik

Parite/eşit temsil yasası

Kadınlar ve erkekler arasında statü ve sonuçlarda eşitliği sağlamaya yönelik bir yasadır.

”

Parite/eşit temsil yasası

Siyasi sınıfın sivil topluma açılması.

Dışlananlara/ötekiye açılması.

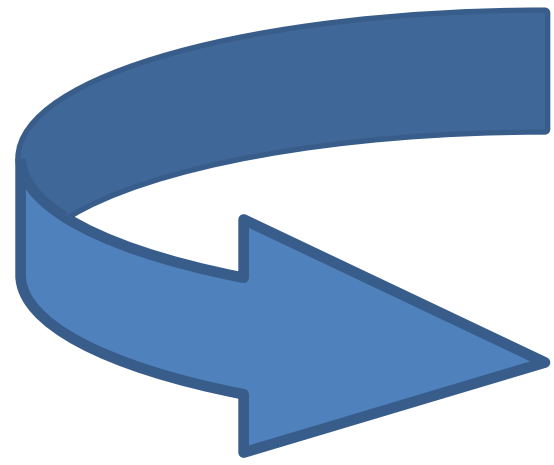
Slawinski

Parite/eşit temsil yasası

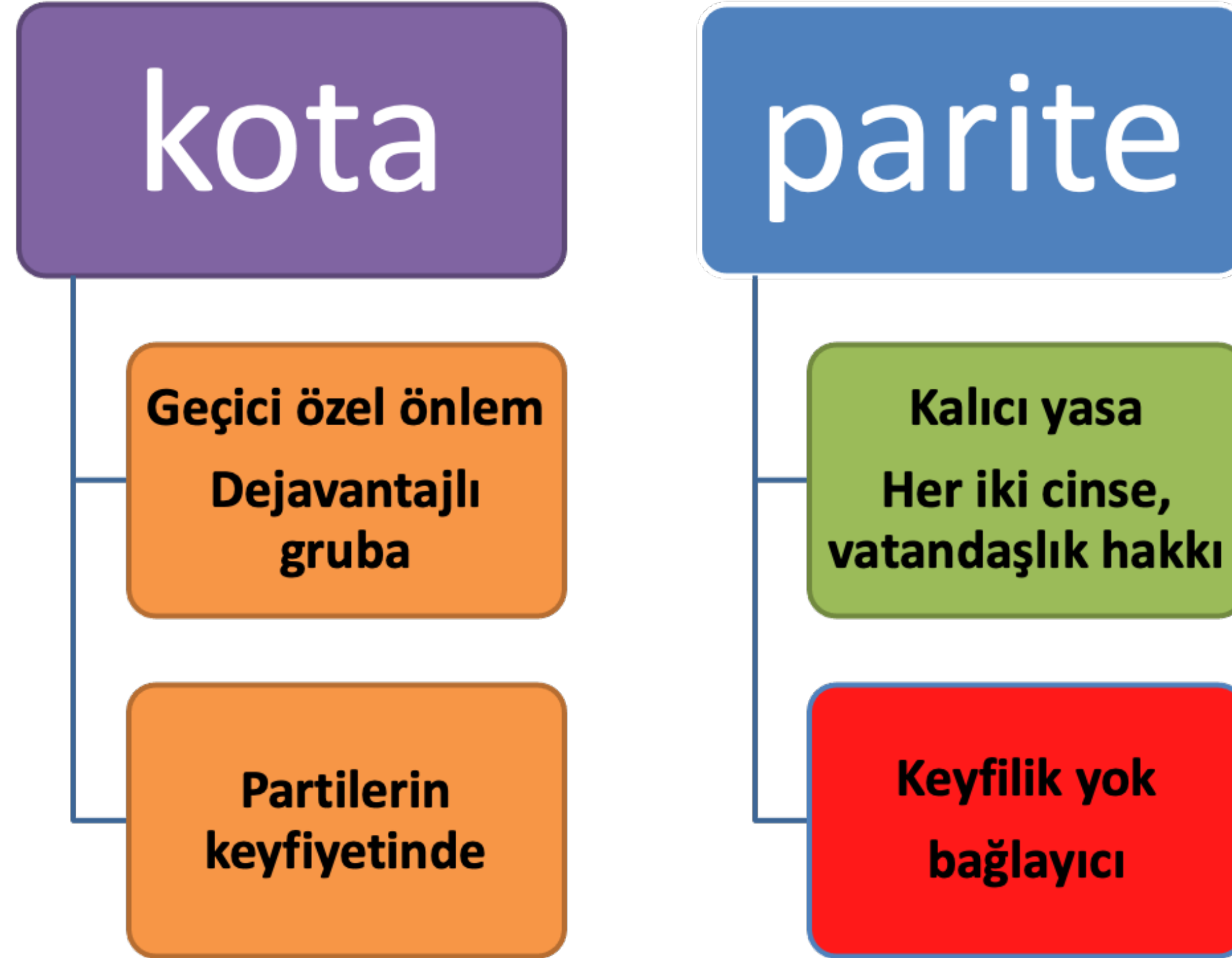
- Kadınlar kadınları, erkekler erkekleri temsil eder anlayışı yok.
- Kadınlar ve erkekler eşit bir biçimde bütün insanları temsil eder anlayışını savunur.
- Bu haliyle her türlü soyut birey ve egemenlik kavramına karşıdır. (?)

Parite yasası demokrasi krizine çözüm (Fransa)

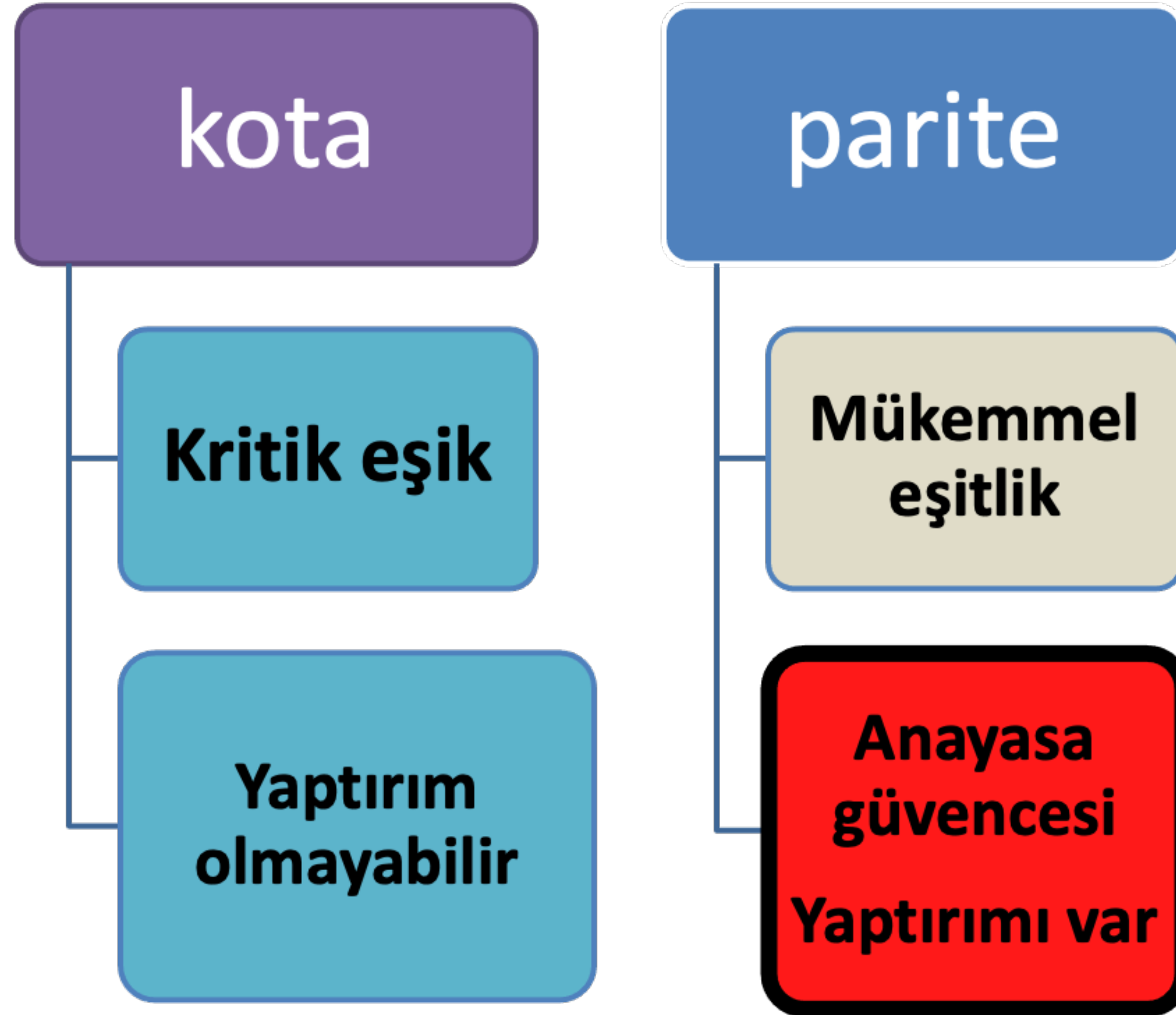
- Parite sadece toplumsal cinsiyet eşitliği/temsili sorununa değil daha geniş boyuttaki toplumsal sorunlara çözüm.
- Yeni Kan - Daha geniş adalet-yeni demokrasi
- Kadınların iktidarda olması halk ile siyaset arasındaki boşluğa köprü (özcülük tartişması)

Parite ve Kota aynı mı?

Parite ve Kota aynı mı?

**TEKNİK
OLARAK
PARİTE**

Pariteye geçiş, ne yapıldı?

- Öncelikle 1958 tarihli 5. Cumhuriyet Anayasasında değişiklik yapıldı. (1999)
- Böylece anayasal değişikliklerin uygulanması ve yürürlüğünü sağlayacak yasal düzenlemelerin çıkarılmasının yolu açıldı.

Parite (anayasada değişiklik)

99-569 sayılı yasa:

Anayasanın (4 Ekim, 1958) 3. Maddesine 1999 yılında aőaęıdaki paragraf eklendi:

“Yasa kadın ve erkeklerin seçimle gelinen görev ve pozisyonlara eşit ulaşımı lehine tutum gösterir”

(“The law favours equal access of women and men to electoral mandates and elective positions.”)

Law No. 99-569 of July 8, 1999, Journal Officiel de la République Française [J.O.]

[Official Gazette of France], July 9, 1999, p. 10175, available at <http://www.legifrance.gouv.fr/WAspad/RechercheExperteJorf.jsp> (retrieve text by law number).

2008 yılında yapılan değişiklik ile 3. madde, kapsamı güçlendirilerek Anayasa'nın 1. maddesine taşındı.

Madde 1

Fransa, bölünmez, laik, demokratik sosyal bir Cumhuriyettir. Köken, ırk veya din ayrımı yapmaksızın, tüm vatandaşların yasa önünde eşitliğini garanti eder. Her inanca saygılıdır. İdari yapısı yerinden yönetim esasına dayanır.

Kadınlar ve erkeklerin seçimle gelinen görev ve mevkilerin yanı sıra **mesleki konumlara ve sosyal sorumluluklara eşit şekilde erişebilmeleri, kanunla teşvik edilir.** *(kırmızı ile yazılan kısım eklendi)*

Parite (anayasada değişiklik)

Anayasanın (4 Ekim , 1958) 4. Maddesine 1999 yılında aşığıdaki paragraf eklendi:

Siyasi partiler bu ilkenin yasalar tarafından koyulan koşullar çerçevesinde uygulanmasına katkıda bulunur.

(Political parties "contribute to the implementation [of this principle] under the conditions set by the law". The term "equality" was preferred to "parity"; so the latter does not appear in the text.

2008 yılında yapılan değişiklik ile 4. Maddenin 2. paragrafına taşındı.

Madde 4

Siyasal parti ve siyasal guruplar oy vermenin tecellisine katkıda bulunurlar. Bunlar, serbestçe kurulur ve serbestçe faaliyette bulunurlar. Ulusal egemenlik ve demokrasi ilkelerine saygı göstermek zorundadırlar.

Şartları yasayla belirlenen, 1'inci maddenin ikinci fıkrasında belirlenen ilkenin uygulanmasına da katkıda bulunurlar.

Uygulama yasası-parite yasası (2000)

- Tam eşitlik
- Fransa, siyasi yaşamda kadınlar ve erkek ve arasında eşitliği tam olarak sağlamak amacıyla kanun çıkartan ilk ülkedir.
- Bu, seçimlere katılmada ve seçim sonrası görevlendirme bakımından kadınların ve erkeklerin eşit haklara sahip olmasını sağlayan 6 Haziran 2000 tarihli karardır.
- Kanun ilk defa, Mart 2001 tarihinde yapılan belediye seçimlerinde uygulanmıştır.

Parite yasası uygulama

Bu yasa ile partiler, tüm seçim bölgelerinden toplam olarak **yüzde 50 kadın ve yüzde 50 erkek aday göstermelidir.**

YAPTIRIM

- 2000 tarihli yasa her iki cinsten %50 aday göstermeyen (veya fark %2'yi aşarsa) partilerin aradaki fark ne ise onun yarısı kadar ceza ödemesini düzenliyor.
- **Örneğin eğer cinsiyetler arasındaki fark %10 ise aldığı mali desteğin %5'i kesilir.**

Son değişikliklerle Fransa'da ceza artırıldı. (2008)

1 Ocak 2008 değişikliği ile ceza ağırlaştırıldı devlet yardımlarında kesinti miktarı artırıldı.

YAPTIRIM arttı (2008)

Eğer iki cinsten gösterilen adaylar arasındaki fark %2'yi aşarsa partilerin alacağı yardım aradaki **farkın dörtte üçü kadar kesilecek hükmü getirildi.**

Fransa 6rneği

Fransa'da b6t6n partiler devlet kaynağı alıyor.

**Partinin kazandığı
sandık sayısına g6re**

**Partinin aldığı
oy sayısına g6re**

GELİŐTİRİLMESİ GEREKEN NOKTALAR

Yerleştirme gerekir

Yasa, partilerin tüm seçim bölgelerinin toplamında eşit sayıda kadın ve erkek aday göstermesini gerektirmektedir.

ANCAK

adayların **yerleştirilmesine** ilişkin bir hüküm parite uygulaması olan her ülkede geğerli değildir.

Yerleştirme gerekir

- Bu durum, partilerin kadınları, seğıilmeleri muhtemel olamayan seğıim bölgelerinden aday göstermelerine yol açmaktadır.
- Fransa'da 2003 (Nisan) ve 2007 (Ocak) değışiklikleri ile yerleştirme konusunda daha sıkı önlemler getirildi.

1 Ocak 2008 değişikliği ile ceza ağırlaştırıldı
(Devlet yardımlarında kesinti miktarı artırıldı).

Daha önce

2012 seçimlerinde (Fransa)sonuçlar belirleyici olacak.

Parite ilk uygulama

Parite yasası ilk olarak Mart 2001'deki yerel yönetim seçimlerinde kullanıldı ve nüfusu 3500 üstü olan yerleşim bölgelerinde kadın temsilci oranı

%25'ten %47'ye çıktı.

Parite uygulamasının etkisi: Fransa

Çok yüksek olmamakla birlikte parlamentoda kadın oranı yükseliyor

(2012 seçimleri daha net bir resim verecek)

yıl	% kadın
1997	10.9
2002	12.3
2007	18.9